

over en houdt er op zijn beurt voor Jacobus I een redevoering, even gloedvol als hij het destijds voor Hendrik IV gedaan heeft.

Vermoedelijk is hij in 1612 weer in Zweden, waar de oorlog van Kalmar woedt, en ziet er den ouden Karel IX sterven en den jongen Gustaaf Adolf den troon bestijgen. Terug in de Nederlanden behaalt hij zijn eerste positieve succes en leent voor Gustaaf Adolf een aanzienlijk geldbedrag; het zal met uit de Zweedsche mijnen afkomstig koper worden terugbetaald en vloeit dus feitelijk voort uit een overeenkomst van koop en verkoop, waarop door de Republiek een vōrschot wordt verleend.

Was de positie, die van Dijck als hofraad bekleedde, blijvend, zwevend was die van gezant. Maar zonder ophouden was hij erop uit, ook deze te consolideeren. Dat hij in 1612, nog vóór het totstandkomen van het kopercontract, al rekende op een langdurige vestiging in Den Haag, blijkt uit den aankoop van een terrein, waarbij wij een oogenblik stil moeten staan.

Zijn vader, Nicolaas van Dijck, eerst kapitein in het Staatsche leger, later commandant van Crèvecoeur, bezat, vlak tegen de grens van de hofstad aan, wellicht door overerving, een buitenhuis met een tuin. De tuin was gelegen even voorbij het punt, waar het Spui overging in de Haagsche vaart, daar waar de schuiten voor Leiden en Delft plachten aan te leggen; zelfs stond het huis, aan den oostelijken oever, met den voet in het water. In 1612, nu, breidde de zoon, met een lap grond, bestaande uit een tuin en een boomgaard, het vaderlijk bezit aan den stadskant uit; niet zonder doel, maar wel met het kennelijk oogmerk, de beide grondstukken saâm te smelten tot een statig geheel, dat aan zijn positie luister bijzetten kon.

Na de afsluiting van het kopercontract zocht hij den koning weer op, nam er de gebruikelijke complimenten in ontvangst en drong — dit laat zich hooren — op een aanstelling aan als resideerend ambassadeur. Of ze hem ook werd beloofd? Vermoedelijk voor het geval hij van de Republiek een Verbond met Zweden zou weten te verkrijgen. Ook dit gelukte hem. In April 1614 werden de stukken geteekend. Van Dijck triumfeerde. Hij nam zijn jeugdige beschermeling Jan Rutgers met zich mee, in Stockholm sloot zich Oxenstierna, de Rijkskanselier, bij de reizigers aan en in Juli ging men te Narwa aan land, waar Gustaaf Adolf zijn legers in het veld had staan. De koning was in de wolken. Hij prees van Dijck hemelhoog, stelde Rutgers tot zijn hofraad aan, verleende hemzelf heerlijke rechten over twintig boerenhofsteden en een molen, maakte hem „Erfgezetene van Salnecke”, schonk hem een gouden ketting ter waarde van 500 kronen en, wat het mooiste was, benoemde hem tot resideerend ambassadeur in Den Haag.

Welk een gunst bleek hieruit! Geweldig toch was de beteekenis èn van de rechten èn van den titel, die hem waren verleend. Hij onderging als het ware een sprongmutatie. Hij behoorde plotseling tot een hogere kaste. Een toekomst van glans en roem deed zich voor hem open. Breed had hij het nu